

Lublin, 9 kwietnia 2024 r.

RIO.II.600.2.2024

Pani Zdzisława Bożena Deniszczuk
Wójt Gminy Wierzbica
ul. Włodawska 1
Wierzbica - Osiedle
22-150 Wierzbica

Szanowna Pani Wójt

W dniach od 3 stycznia do 12 lutego 2024 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Wierzbica. Protokół kontroli podpisano 26 lutego 2024 r.

W zakresie nieprawidłowości wyeliminowanych lub o incydentalnym charakterze, co do których udzielono stosownego instruktażu - nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

1.1. Niepowołanie zastępcy wójta – str. 2 protokołu.

Podjąć działania mające na celu powołanie zastępcy wójta, w związku z przepisami art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.).

2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

2.1. Wskazanie - w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości – niewłaściwego konta do ewidencji operacji na wyodrębnionych rachunkach projektów oraz nieopisanie zasad klasyfikacji zdarzeń na niektórych kontach księgi głównej – str. 10-11 protokołu.

Dokonać zmian postanowień polityki rachunkowości przez wskazanie konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” jako właściwego do ewidencji operacji gospodarczych dotyczących dochodów i wydatków budżetowych objętych planem finansowym, w tym występujących na wyodrębnionych rachunkach projektów oraz określenie zasad klasyfikacji zdarzeń na wszystkich kontach księgi głównej, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) i zasad funkcjonowania tego konta, określonych w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 2.2. *Niezachowanie - w 2023 r. - ciągłości bilansowej w zakresie kont 226 „Długoterminowe należności budżetowe” i 800 „Fundusz jednostki” – str. 11 - 12 protokołu.*

Wykazane – w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia – stany aktywów i pasywów ujmować w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok księgach rachunkowych, zgodnie z przepisami art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

- 2.3. *Przypadki niebieżącego ujęcia operacji przychodu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz wpłaty opłaty za dostarczenie wody – str. 17-18 i 26-27 protokołu.*

Do ksiąg okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie jakie nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do przepisów z przepisami art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Zapewnić zgodność zapisów kont księgi głównej i kont ksiąg pomocniczych dokonywać zapisów będących uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont, zapewniając zgodność sald i zapisów tych kont, zgodnie z przepisami art. 16 ust. 1 tej ustawy.

- 2.4. *Nieprowadzenie ewidencji analitycznej do konta 240 „Pozostałe rozrachunki” - według tytułów rozrachunków – str. 20 protokołu.*

Prowadzić ewidencję analityczną do konta 240 „Pozostałe rozrachunki” w sposób zapewniający ustalenie rozrachunków, roszczeń i rozliczeń z poszczególnych tytułów, zgodnie z zasadami funkcjonowania kont, określonymi w Załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 13 września 2017 r.

- 2.5. *Nieterminowy zwrot zabezpieczeń należytego wykonania umów wniesionych w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych oraz ich zwrot bez odsetek wynikających z umowy rachunku bankowego i rozliczenia kosztów prowadzenia rachunku, na którym były przechowywane – str. 21 - 23 protokołu.*

Wnoszone przez wykonawców zamówień publicznych zabezpieczenia należytego wykonania umów, zwracać w terminach określonych przepisami art. 453 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.), wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym były one przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy, zgodnie z przepisami art. 450 ust. 5 tej ustawy.

- 2.6. *Dokonywanie zapisów w ewidencji analitycznej prowadzonej do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” (z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) bez wskazania rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu źródłowego – str. 24 protokołu.*

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać ze wskazaniem rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu zgodnie z przepisami art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

- 2.7. *Nieprawidłowe ewidencjonowanie operacji przelewu środków między wyodrębnionymi rachunkami bankowymi – str. 27 protokołu.*

Operacje przelewu środków między wyodrębnionymi rachunkami bankowymi ujmować w księgach rachunkowych budżetu gminy za pośrednictwem konta 140 „Środki pieniężne w drodze”, zaś w księgach Urzędu Gminy za pośrednictwem konta 141 „Środki pieniężne w drodze”, zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont określonymi w Załącznikach Nr 2 i Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 2.8. *Wykazanie – w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S za 2022 r. - danych dotyczących niezgodnych z ewidencją księgową w zakresie niektórych dochodów wykonanych oraz zaległości – str. 29-30, 49-50 protokołu.*

W jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” wykazywać dane zgodne z danymi wynikającymi z prawidłowo prowadzonej ewidencji księgowej, stosownie do przepisów § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 454).

2.9. *Wykazanie – w sprawozdaniu Rb-PDP za 2022 r. – zawyżonych skutków decyzji w sprawie umorzenia zaległości w podatku rolnym (o kwotę 61 zł).*

Niewykazanie – w sprawozdaniu Rb-27S za 2022 r. – kwoty umorzonych odsetek za zwłokę wynikających z decyzji w sprawie umorzenia zaległości w podatku rolnym (w kwocie 60 zł) – str. 37-38 protokołu.

W sprawozdaniu Rb-PDP „Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, zgodnie z przepisami § 3 ust. 1 pkt 10 lit. a w związku z § 7 ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik nr 37 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Kwoty dotyczące skutków udzielonych umorzeń odsetek za zwłokę wykazywać w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” w § 0910 „Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat”, zgodnie z „Klasyfikacją paragrafów dochodów, przychodów i środków (z objaśnieniami)”, stanowiącą Załącznik Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513 z późn. zm.).

Sporządzić skorygowane sprawozdania Rb-PDP i Rb-27S – w zakresie danych objętych sprawozdaniem Rb-PDP – za 2022 r. oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w terminie 5 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, w związku z przepisami § 22 ust. 6 i 9 cytowanej „Instrukcji...”; ze wskazaniem, że korekty zostały dokonane w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO.

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

3.1.1 *Wykazanie – w deklaracji na podatek od nieruchomości na 2022 r. sporządzonej przez Urząd Gminy – powierzchni oddanych w najem lokali mieszkalnych, stanowiących odrębne nieruchomości, jako zwolnionych ustawowo – str. 46 protokołu.*

W deklaracji na podatek od nieruchomości wykazywać rzetelne dane w zakresie przedmiotów podlegających zwolnieniu z tego podatku w związku z przepisami art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70 z późn. zm.).

Nie wykazywać w tej deklaracji powierzchni oddanych w najem gminnych lokali mieszkalnych stanowiących odrębne nieruchomości, mając na uwadze przepisy art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

3.1.2. Nieopodatkowanie - podatkiem od nieruchomości - oddanych w najem lokali mieszkalnych stanowiących odrębne nieruchomości – str. 46 protokołu.

Podatników, będących posiadaczami gminnych nieruchomości lub ich części, opodatkowywać podatkiem od nieruchomości, stosownie do przepisów art. 2 ust. 1 pkt 2 oraz art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Prawidłowo opodatkować posiadaczy nieruchomości wskazanych w protokole kontroli, z uwzględnieniem okresu przedawnienia prawa do wymiaru zobowiązań podatkowych i okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 68 i art. 70 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.).

3.1.3. Wydawanie decyzji wymiarowych dla nieżyjącego podatnika oraz dokonanie na ich podstawie przypisu podatku leśnego – str. 52 protokołu.

Decyzje wymiarowe wydawać i doręczać podatnikom wskazanym w przepisach art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888 z późn. zm.). W przypadku ustalenia, że podatnik nie żyje, nieuregulowane zaległości podatkowe dochodzić od spadkobierców, po wydaniu i doręczeniu im decyzji o zakresie odpowiedzialności poszczególnych spadkobierców, stosownie do przepisów art. 100 § 1 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze art. 1025 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 z późn. zm.).

Przypisu podatku dokonywać na podstawie doręczonej stronie decyzji, w związku z przepisami § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) i art. 133 § 1 Ordynacji podatkowej, mając na uwadze przepisy art. 21 § 1 pkt 2 i art. 212 tej ustawy.

3.1.4. Niewystawianie/niesystematyczne wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych podatnikom posiadającym zaległości podatkowe oraz dłużnikom posiadającym zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – str. 51 – 54, 59, 60 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe i dłużników opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505 z późn. zm.). Po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności, wystawiać tytuły wykonawcze, mając na uwadze przepisy art. 6 § 1 i art. 26 § 1 tej ustawy oraz przepisy art. 6q § 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399).

Wyjaśnić, czy zaległości podatkowe oraz zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z lat 1994 - 2018 dłużników wskazanych w protokole kontroli uległy

przedawnieniu, mając na uwadze przepisy art. 70 § 1 i § 4 i art. 59 § 1 pkt 9 Ordynacji podatkowej oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013 r. sygn. SK 40/12, w którym Trybunał orzekł, że art. 70 § 6 Ordynacji podatkowej, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2002 r., jest niezgodny z art. 64 ust. 2 Konstytucji.

Ponadto, wyjaśnić na kim ciąży obowiązek podatkowy w podatku leśnym w zakresie gruntów, wskazanych w protokole kontroli, mając na uwadze przepisy art. 2 ust. 1 ustawy o podatku leśnym, a po przeprowadzeniu postępowania ustalić lub określić wysokość zobowiązania podatkowego, mając na uwadze w przepisy art. 68 i art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej – str. 45 protokołu.

3.1.5. Niepodejmowanie skutecznych czynności mających na celu wyegzekwowanie zaległych należności za dostawę wody, skutkujące przedawnieniem roszczeń – str. 56, 57 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności zmierzające do wyegzekwowania należności cywilnoprawnych, mając na uwadze przepisy art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

3.1.6. Wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie wniosku, do którego nie dołączono wymaganych dokumentów – str. 62 protokołu.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wydawać na podstawie wniosków, do których dołączono dokumenty wymagane przepisami art. 18 ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.).

3.1.7. Ustalenie opłaty za zajęcie pasa drogowego w nieprawidłowej wysokości – str. 64 protokołu.

Opłatę za zajęcie pasa drogowego ustalać zgodnie z przepisami art. 40 ust. 4 - 6 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 40 ust. 10 tej ustawy, zgodnie z którymi zajęcie pasa drogowego o powierzchni mniejszej niż 1 m² lub powierzchni pasa drogowego zajętej przez rzut poziomy obiektu budowlanego lub urządzenia mniejszej niż 1 m² traktowane jest jak zajęcie 1 m² pasa drogowego.

3.1.8. Wskazywanie – w fakturach wystawianych najemcy lokalu użytkowego – innych terminów płatności niż wynikające z zawartej umowy. Niepobieranie odsetek od nieterminowych wpłat czynszu najmu – str. 64, 65 protokołu.

W wystawianych najemcom fakturach wskazywać termin płatności czynszu zgodnie z postanowieniami zawartych umów, w związku z przepisami art. 669 § 1 Kodeksu cywilnego, mając na uwadze przepisy art. 68 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Od nieterminowych wpłat należności cywilnoprawnych pobierać odsetki za zwłokę w wysokości określonej w umowie, a w przypadku braku uregulowania umownego w wysokości ustawowej, stosownie do przepisów art. 481 § 1 i 2 ustawy Kodeks cywilny, mając na uwadze przepisy art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

3.2.1. Przyznanie dwóm pracownikom dodatków specjalnych za wykonywanie czynności wynikających z zakresów ich obowiązków służbowych – str. 68-69 protokołu.

Dodatki specjalne przyznawać pracownikom z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań, stosownie do przepisów art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530).

3.2.2. Nieprawidłowa klasyfikacja budżetowa wydatków z tytułu promocji gminy – str. 78 protokołu.

Wydatki z tytułu promocji gminy klasyfikować do rozdziału 75075 „Promocja jednostek samorządu terytorialnego”, zgodnie z „Klasyfikacją rozdziałów”, stanowiącą Załącznik Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513 z późn. zm.).

4. W zakresie gospodarki mieniem:

4.1. Nieprawidłowości przy sprzedaży nieruchomości gminnych, polegające na:

- *niepodaniu do publicznej wiadomości - w Biuletynie Informacji Publicznej - informacji o negatywnym wyniku przetargu,*
- *obciążeniu nabywcy nieruchomości zbytej w drodze bezprzetargowej kosztami jej wyceny – str. 107 – 110 protokołu.*

Zamieszczać w Biuletynie Informacji Publicznej informację o wyniku przetargu (także zakończonego wynikiem negatywnym), zgodnie z przepisami § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213).

Nie obciążać nabywców nieruchomości gminnych kosztami sporządzenia operatu szacunkowego, w związku z przepisami art. 25 ust. 2 i art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.). Wskazane koszty mogą być uwzględnione w ustalonej cenie: w przypadku sprzedaży w drodze przetargowej – wywoławczej, a w przypadku sprzedaży w drodze bezprzetargowej – ustalonej w rokowania w nabywcą, w związku z przepisami art. 67 ust. 1, ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 28 ust. 2 i 3 cytowanej ustawy, ale nie mogą być pobierane jako odrębna opłata.

Jeżeli uważa Pani, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Pani – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pani zobowiązana zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Pani tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Wierzbica